

”Rum för lärande”

(valfritt paper)

Reflektion nr 3 (paper #3) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Några reflektioner kring Wistedts bok *Rum för lärande*

Kort beskrivning av teori

Wistedts avhandling belyser problematiken för den studerande att kombinera det egna lärandet styrt av ett individuellt utvecklingsbehov med undervisningens krav formulerat i de urval och prioriteringar som läraren gör i ett ämne och det sätt på vilket han bedömer den studerandes prestationer.

Hon presenterar ett empiriskt underlag baserat på studier av sex (6) gymnasieelever under deras tre gymnasieår. Avhandlingen avser att belysa hur dessa elever ”uppfattar och hanterar sin studiesituation” (s.28).

Det sätt på vilket eleverna tolkar de uppgifter de ställs inför i undervisningen, dvs lärarens åtgärder för att dels underlätta och dels utvärdera inlärningsprocessen, kan enligt Wistedt (s.137) beskrivas pfs:

Urvalet är:	Kollektivt	Personligt
Situationellt	Procedurrelaterat	Hugskott
Intentionellt	Ämnesrelaterat	Intresserelaterat

De förhållningssätt som eleven har för att ”skapa rum för lärande i skolan” kan enligt Wistedt beskrivas som disciplinerat, kritiskt eller funktionellt. Det disciplinerade förhållningssättet kan sägas vara anpassat till kollektiva uppgiftstolkningar, det kritiska anpassat till personliga uppgiftstolkningar och det funktionella anpassat till en blandning av kollektiva och personliga uppgiftstolkningar beroende på uppgifternas karaktär.

Wistedts förhoppning är att ”kännedom om vad som kan utgöra hinder och möjligheter för eleverna att komma fram till uppgiftstolkningar som ger utrymme för aktivt och meningsfullt lärande kan ..., göra studieproblematiken möjlig att hantera inom undervisningens ram” (s.147). Med andra ord: Läraren bör sträva efter att ge uppgifter som innehåller många möjligheter – ger många ”godkända” tolkningar –för individen att kombinera ett personligt utvecklingsbehov med samhällets utbildningskrav formulerat i läro- och kursplaner och tolkade av läraren!

Reflektion

Ett sätt för läraren att i praktiken hantera denna problematik är att, precis som Emsheimer gjort med denna kurs, utgå från ett löst definierat uppgiftskrav vid kursen början och sedan genom att följa upp undervisningsprocessen, dels genom att utvärdera resultat av individuella uppgiftstolkningar och dels i dialog med studenterna, korrigera och modifiera uppgiftskraven. Förhoppningsvis har då läraren fått uppgiftsformuleringar som dels både tillfredsställer rimliga kurskrav och lärarens intentioner och dels studenternas möjligheter att involvera egna behov, frågeställningar, intressen och hugskott i uppgiftstolkningarna.

Vilka är problemen med ett sådant arbetssätt? Det ställer för det första kravet att studenterna har en rimlig uppfattning av vad som är bra uppgifter i relation till kursmålen. (Detta uppfylls i denna typ av högskolekurser.) Är tvärtom kursens innehåll ”ett tomt blad” i

”Rum för lärande”

(valfritt paper)

Reflektion nr 3 (paper #3) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

elevernas föreställningsvärld kan eleverna rimligtvis inte medverka i uppgiftsformuleringar med avseende på kursinnehåll. Däremot är kunskap om elevernas verktygslåda och förkunskaper essentiella när det gäller utformningen av möjliga *sätt* att lösa uppgifterna. Om detta kan dessa elever bidra förtjänstfullt.

Är det då säkert att studenterna i en dialog med läraren bidrar med något för alla parter konstruktivt förslag? Nej, därför att studenterna sannolikt inte har en klar bild av hur en sådan här kurs bör vara utformad för att vara så bra och givande som möjligt. Det är en process som pågår under kursens gång och en insikt kanske infinner sig i slutet av kursen när studenten dels har bearbetat frågeställningen och dels har fått egna erfarenheter att relatera till förväntade kursmål. Läraren har ju det försprånget i utformningen av kursuppgifter gentemot studenterna att dels ha medvetet studerat kursinnehållet före kursstarten och dels har haft tid, innan kursstarten, att tänka på hur kursen skall utformas!

Tittar vi på hur vi har agerat i Emsheimers försök till dialog i utformningen av uppgifterna för denna kurs så har resultatet av vår medverkan bara blivit att vi sagt ”stopp” och fått en liten minskning i antalet uppgifter, när vi känt att gränsen passerats där kvantiteten skulle gå ut över kvaliteten!

Men kom några kompletterande eller nya uppgifter från studenterna? Icke, sa Nicke!